

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

ФАКУЛТЕТ ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

СПЕЦИАЛНОСТ ТЕОЛОГИЯ

Утвърждавам:
Декан:.....

КОМПЛЕКТ НА СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛИНА: ДОГМАТИЧЕСКО БОГОСЛОВИЕ

ШУМЕН
2012

К О Н С П Е К Т

за изпит по **ДОГМАТИЧЕСКО БОГОСЛОВИЕ**
за специалност «Теология»,
редовно обучение

1.	Предмет, задачи и метод на Догматическото богословие. Извори на Догматическото богословие като наука. История на православното догматическо богословие.
2.	Догмат: понятие, съдържание и значение. Съществени белези на догматите. Развитие на догматите. Научно изложение на догматите.
3.	Условия за богопознание. Граници и пътища за богопознание.
4.	Общо понятие за Бога. Качества на Бога като безпределно Същество: самобитност, неизмеримост и всеприсъствие, вечност, неизменяемост, безпределност.
5.	Качества на Бога като духовно Същество - характеристики на Божия ум, чувство и воля. Единство на Божието битие.
6.	Съдържание на догмата за Св. Троица. Богооткровено учение за Св. Троица в Стария и Новия Завет. Равенство и единосъщие на Лицата на Св. Троица. Лични свойства на Лицата на Св. Троица. Аналогии за Св. Троица. Значение на догмата за Св. троица. Антитринитарни ереси.
7.	Бог - Творец на света. Подбуда и цел за сътворяването на света. Цел на света от научна гледна точка.
8.	Произход на духовно-ангелския свят. Назначение, число и степени на ангелите.
9.	Произход на материалния свят.
10.	Произход на човека. Съвършенство на първосъздадения човек и назначението му. Образ и подобие Божие на човека. Произход на човешкия род.
11.	Начало на злото в духовно-ангелския свят. Грехопадение на прародителите. Понятие за първия грях. Наследственост и последици от първия грях.
12.	Божият промисъл за духовно-ангелския свят и за човека. Подготовка на човешкия род за спасение.
13.	Подбуда за изкуплението на човека. Подготовка на човешкия род за приемане на Изкупителя. Подготовка на избрания Божи народ. Тайната на Боговъплъщението.
14.	Иисус Христос - Изкупител. Единство на личността на Иисус Христос. Ипостасно съединение на двете природи на Иисус Христос. Последици от ипостасното съединение на двете природи на Иисус Христос. Христологически ереси.
15.	Пресв. Дева Мария - Богородица.
16.	Изкупление и спасение. Всеобщност на изкуплението. Пророческо, първосвещеническо и царско служение на Иисус Христос. Царство Божие.
17.	Учение за Бога като Осветител. Дух Свети - Осветител. Пневматологически ереси.
18.	Учение за Божията благодат. Същност и всеобщност на освещаващата благодат. Отношение между Божията благодат и човешката свобода. Оправдаваща или спасяваща благодат.
19.	Догматическо понятие за Църквата. Основаване на Църквата. Църквата като мистично тяло Христово. Устройство на земната Църква и нейния вътрешен живот. Свойства на Църквата - единство, святост, съборност и апостолски произход.
20.	Връзка между небесната и земната Църква. Молитви за умрелите. Почитане и молитви към светците. Почитане на св. мощи, икони и кръста.
21.	Духовно-благодатен живот. Общо понятие за тайнствата. Кръщение. Миропомазване. Евхаристия. Покаяние. Свещенство. Брак. Елеосвещение.
22.	Същност на християнската есхатология. Задгробно състояние на човека до Всеобщия съд. Време и признаци на Второто Христово пришествие. Антихрист. Възкресение на мъртвите. Свършек на света. Всеобщ съд. Вечна мъка и вечен живот.

IV. Литература:

А) препоръчителна:

1. Алипий и Поликарп, архим. Догматическо богословие. Курс от лекции. Зографски манастир, 2003.
2. Гяуров, Хр. Въведение в православно догматическо богословие. С., 1926
3. Дюлгеров, Д., Цоневски, Ил. Православно догматическо богословие. 2 изд. С., 1948.
4. Тотю Коев, Догматическите формулировки на седемте вселенски събори – УИ „Св. Кл. Охридски” – С., 2012 г.
5. Митев, Д. Православно догматическо богословие, Варна, 2004.
6. Петев, Ив., Т. Коев, Д. Киров. Вярa и живот. Велико Търново, 1994.

Б) допълнителна

1. Алипий (Кастальский-Бороздин), архим., Исайя (Белов), архим. Догматическое богословие. Курс лекций. ТСЛ, 1994.
2. Булгаков, С. Православието. С., 1994.
3. Йоан Дамаскин, св. Точно изложение на православната вяра. С., 1996.
4. Коев, Т. Догматическите формулировки на първите четири вселенски събори. С., 1968
5. Лоски, В. Н. Мистическото богословие на Източната църква. Догматическо богословие. Велико Търново, 1993
6. Майендорф, Й. Византийско богословие. Исторически насоки и догматически теми. С., 1995.
7. Милин, Б. Наръчник по систематично богословие. С., 1996.
8. Православен катехизис и Послание на източните патриарси за православната вяра. 2 изд. Съст. Т. Коев. С., 1991.
9. Помазанский, протопр. М. Догматическое богословие. Платина, 1992
10. Попович, Иустин. [Догматика на Православната Църква - Есхатология](#), Омофор, 2006.
11. Поповић, Ј. Догматика Православне цркве. Т. 1-3. Београд, 1932, 1935, 1978.
12. Райри, Ч. Основно богословие. С., 1997.
13. Силвестър, еп. Православно догматично богословие с исторично изследване на догматите. Т. 1-3. С., 1913.
14. Grillmeier, A. Christ in Christian Tradition from the Apostolic Age to Chalcedon. London, 1965.
15. Lossky, V. The Vision of God. London, 1963.
16. Prestige, G. L. God in Patristic Thought. London, 1952.
17. Urs von Balthasar, H. Liturgie cosmique. Paris, 1947.
18. Zizioulas, J. Being as Communion. London, 1985.

www.dveri.bg

www.pravoslavie.bg

V. Форми на самостоятелна работа

Студентите разработват курсова работа по предварително зададена тема.

Критерии за оценяване на самостоятелна работа

Среден /3/ – изготвяне по “готова схема”.

Добър /4/ – отсъствие на основни моменти от темата или допускане на неточности.

Мн. Добър /5/ – продуктивно-нестандартно извеждане на темата с анализиране на използваните източници.

Отличен /6/ – творческо, самостоятелно, логично извеждане на темата, обосноваване и интерпретация на литературата; изявено отношение и позиции към темата; точност и богата езикова култура.

VI. Семестриален контрол на:

1. Присъствие на лекционни и семинарни занятия минимум 50%.

VII. Условия за допускане до изпитна процедура

1. Посещаемост на лекциите (минимум 50% от часовете).
2. Изпълнение на формите на самостоятелна работа.

VIII. Изпитна процедура. Схема/елементи, процедура на изпита, критерии за оценяване знанията и уменията на студентите, присъждане на кредити

Изпитна процедура: Основен елемент на изпитната процедура по дисциплината Догматическо богословие е писмена разработка на два въпроса от конспекта определени чрез теглене на изпитен билет.

IX. Критериите за оценяването на знанията, уменията и компетентностите на студентите, на оформяне на изпитната оценка, на присъждане на кредити включват:

Изпитни критерии:

Отличен 6 получават студенти, които демонстрират отлично ориентиране в идеите на отделните изследователски направления и тенденции и показват умения за самостоятелен анализ.

Много добър 5 получават студенти, които представят материала на високо ниво, но не познават детайлно библиографията по въпроса.

Добър 4 получават студенти, които се ориентират добре в материала от лекционния курс, без да могат да го анализират.

Среден 3 получават студенти, които познават отчасти материала по дисциплината, но не се справят със специфичната терминология.

Слаб 2 получават студенти, които не владеят основната информация от лекционния курс и не присъстват редовно на учебните занятия.

Кредитите се присъждат по следните правила – 3 кредита за качеството на курсовата работа, 6 кредита за оценката от писмения изпит.

Въз основа на успешно положен изпит и текущ контрол на студента се присъждат 9 кредита.

X. Принципи на формиране на оценката

Оценяване: Важно е нивото на познаване на изследванията по проблема и тяхното аналитично осмисляне.

След проверка на писмените работи се поставя крайната оценка, която се формира от участието на студента в лекционните и семинарни занятия, оценката от самостоятелната работа и оценката от писмената работа в съотношение 10% : 20% : 70%.

Оформянето на крайната оценка по описания начин не важи в случай, че студентът е получил оценка Слаб (2) на изпита.

Комплектът е разработен от проф. д.теол.н. А. Кръстев и гл. ас. И. Стоянова.